

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Geoarcheologia

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Geografia Specjalność GEOGRAFIA OGÓLNA Jednostka organizacyjna Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 07GRFGOGS.12S.05860.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Fakultatywny Blok zajęciowy Przedmioty specjalnościowe
Koordynator zajęć	Iwona Hildebrandt-Radke	
Prowadzący zajęcia	Iwona Hildebrandt-Radke	
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 15, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Głównym celem wykładu jest przybliżenie studentom stosunkowo nowej na gruncie polskim specjalności – geoarcheologii, przedmiotu, kierunków i metod badań oraz realizowanych na świecie i w Polsce projektów geoarcheologicznych. Dodatkowym celem wykładu jest pokazanie na przykładzie współpracy archeologii i nauk przyrodniczych współczesnych trendów badań naukowych – interdyscyplinarności i wynikających z tego korzyści

Wymagania wstępne

Wiedza z zakresu geografii i historii na poziomie szkole średniej

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna procesy geologiczne i morfogenetyczne działające w przeszłości w skali geologicznej, prehistorycznej i historycznej	GRF_K1_W01	Kolokwium pisemne
W2	opisuje obieg wody w przyrodzie oraz elementy bilansu wodnego w kontekście wykorzystania zasobów wodnych przez człowieka w pradziejach	GRF_K1_W03	Kolokwium pisemne
W3	zna przemiany ekosystemów w holocen i ma wiedzę w zakresie metod ich badań,	GRF_K1_W10	Kolokwium pisemne
W4	rozumie i odkrywa wzajemne zależności pomiędzy biotycznymi, abiotycznymi i kulturowymi składnikami powłoki krajobrazowej	GRF_K1_W06	Kolokwium pisemne
W5	ma podstawową wiedzę zakresie oceny wpływu działalności człowieka na środowisko przyrodnicze w pradziejach i czasach historycznych	GRF_K1_W13	Kolokwium pisemne
W6	rozumie i klasyfikuje przejawy degradacji środowiska przyrodniczego i kulturowego w skali globalnej, lokalnej i regionalnej, wskazuje prawne, ekonomiczne i techniczne instrumenty jej ochrony i rozumie zasady ich działania	GRF_K1_W13	Kolokwium pisemne
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi wykorzystać wiedzę geograficzną do charakterystyki geologicznej i geomorfologicznej stanowisk archeologicznych	GRF_K1_U07	Kolokwium pisemne
U2	potrafi ocenić udział człowieka w przemianach środowiska w długiej perspektywie czasowej	GRF_K1_U08	Kolokwium pisemne
U3	potrafi śledzić narastającą antropogenezę na przestrzeni dziejów	GRF_K1_U08	Kolokwium pisemne
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	rozumie wartość badań naukowych z punktu widzenia rozwoju cywilizacji, i w tym kontekście także badań geoarcheologicznych	GRF_K1_K03	Kolokwium pisemne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Miejsce geoarcheologii wśród specjalności i dyscyplin naukowych. Główne kierunki badań geoarcheologicznych	W1, W3, W5, W6, U1	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
2.	Omówienie podstawowych pojęć i terminów geoarcheologicznych. Formowanie się stanowisk archeologicznych.	W3, W5, U2	Wykład
3.	Badania geoarcheologiczne w różnych środowiskach sedymentacyjnych (stokowym, fluwialnym, eolicznym, basenów sedymentacyjnych, morskim)	W2, W4, W5, W6	Wykład
4.	Metody badań geoarcheologicznych	W3, W4, U2	Wykład
5.	Sposoby opisu terenowego i jego interpretacja, charakterystyka procesów depozycji bazujących na kryteriach opisowych	W1, W5, U1	Wykład
6.	Stan zachowania pozostałości archeologicznych w środowiskach suchym, podmokłym i zimnym	W1, W4, W5	Wykład
7.	Metody datowania w archeologii i geoarcheologii	W3, U1	Wykład
8.	Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego (archeologicznego) – wspólne cele i problemy	W4, W5, W6, U1, U3, K1	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Warunkiem zaliczenia wykładu jest pozytywna ocena z kolokwium pisemnego. Skala ocen: Bardzo dobry (bdb, 5,0) - od 90% punktów, Dobry plus (db plus, 4,5) - od 80% punktów, Dobry (db, 4,0) - od 70% punktów, Dostateczny plus (dst plus, 3,5) - od 60% punktów, Dostateczny (dst, 3,0) - od 50% punktów, Niedostateczny (ndst, 2,0) - poniżej 50% punktów.

Literatura

Obowiązkowa

1. Hildebrandt-Radke I. 2007: Geoarcheologiczne aspekty badań pradziejowych i historycznych zespołów osadniczych. [w:] Środowisko-Człowiek-Cywilizacja, Makohonienko M., Makowiecki D., Kurnatowska Z. (red.), t. 1. Seria Wydawnicza Stowarzyszenia Archeologii Środowiskowej. „Studia interdyscyplinarne nad środowiskiem i kulturą w Polsce”. Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań: 57-70.
2. Ławecka D. 2003: Wstęp do archeologii, PWN, Warszawa
3. Rapp G. Jr., Hill C.L. 1998: Geoarchaeology. The Earth-Science Approach to Archaeological Interpretation. Yale University Press, Yale
4. Renfrew C., Bahn P. 2002: Archeologia. Teorie, metody, praktyka. Prószyński i Spółka. Warszawa.
5. Waters M.R. 1996: Principles of geoarchaeology. A North American perspective. The University of Arizona Press, Tucson.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	15
Przygotowanie do zaliczenia	20
Czytanie wskazanej literatury	20
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 55
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
GRF_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do uwzględniania wartości badań naukowych z punktu widzenia rozwoju cywilizacji, a także wykazuje gotowość do upowszechniania tych dokonań
GRF_K1_U07	Absolwent/ka potrafi posługiwać się terminologią geograficzną, znajdować i selekcjonować informacje z literatury geograficznej, w języku polskim, języku angielskim lub wybranym języku obcym nowożytnym oraz samodzielnego aktualizowania i poszerzania wiedzy geograficznej
GRF_K1_U08	Absolwent/ka potrafi formułować i analizować problemy dotyczące zmian środowiska geograficznego i sytuacji społeczno-gospodarczej w skali lokalnej, regionalnej i globalnej na podstawie różnych źródeł informacji
GRF_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie specyfikę geografii, jej genezę i rozwój, a także zna jej strukturę wewnętrzną, przedmiot i metody badań; oraz zna miejsce geografii w systemie nauk i jej powiązania z innymi naukami
GRF_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie główne podsystemy przyrodnicze (w tym atmosfera, hydrosfera, litosfera, pedosfera i biosfera) i podsystemy społeczno-ekonomiczne (w tym antroposfera wraz ze środowiskiem społecznym i otoczeniem gospodarczym) środowiska geograficznego, ich własności i wzajemne współzależności
GRF_K1_W06	Absolwent/ka zna i rozumie zróżnicowanie społeczno-kulturowe, gospodarcze i polityczne świata w kontekście różnych dróg rozwoju krajów i regionów, zachodzących procesów integracji i globalizacji oraz uwarunkowań środowiska przyrodniczego
GRF_K1_W10	Absolwent/ka zna i rozumie rozmieszczenie składników przyrodniczych środowiska geograficznego oraz prawidłowości zachodzące pomiędzy nimi (w tym relacje ekologiczne), a także rozumie procesy przemian ekosystemów w różnych skalach czasowych i przestrzennych
GRF_K1_W13	Absolwent/ka zna i rozumie różne aspekty ochrony środowiska oraz podstawowe opracowania strategiczne w zakresie wpływu działalności człowieka na środowisko przyrodnicze, a także ich rolę w gospodarowaniu i zarządzaniu środowiskiem